Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Energiaosasto
Teollisuusneuvos Timo Ritonummi

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN ASIANTUNTIJAKUULEMINEN 18.10.2016

Asia: HE x/2016 vp Hallituksen esitys Pariisin sopimuksen hyväksymisestä ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Ympäristövaliokunta on pyytänyt 11.10.2016 työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta Pariisin sopimuksen hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Pariisissa joulukuussa 2015 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien ilmastopuitesopimuksen alaisen Pariisin sopimuksen.

Työ- ja elinkeinoministeriö korostaa hallituksen esityksen osalta erityisesti seuraavia seikkoja:

Pariisin ilmastosopimus on merkittävä saavutus kansainväliselle ilmastopolitiikalle. Euroopan unionin parlamentti hyväksyi Pariisin sopimuksen 4.10.2016. Euroopan Unionin ja kansalliset ratifiointiprosessit loppuun saattaneiden jäsenvaltioiden tallettaessa sitoumuskirjansa Pariisin sopimuksen voimaantulokynnys ylittyy, ja Pariisin sopimuksen ensimmäinen osapuolikokous pidetään Marrakeshin ilmastokokouksen yhteydessä marraskuussa 2016. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää erittäin tärkeänä, että vaikutusmahdollisuuksiensa turvaamiseksi myös Suomi sitoutuu sopimuksen velvoitteisiin ja hyväksyy Pariisin sopimuksen viivytyksittä.

Hallituksen esitysluonnoksessa arvioidaan, että Pariisin sopimuksella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia, sillä vaikutukset syntyvät pitkällä aikavälillä ja määräytyvät pitkälti EU:n ilmastopolitiikan kautta. Pariisin sopimus ei myöskään velvoita osapuolia tiettyihin numeerisiin päästötavoitteisiin, vaan edellyttää osapuolet sitoutumaan kansallisten päästövähennystavoitteiden valmisteluun, ylläpitämiseen ja päivittämiseen.

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioidensa yhdessä asettama ensimmäinen päästövähennystavoite vuosille 2021-2030 pannaan täytäntöön ilmasto- ja energiakehystä koskevalla unionin lainsäädännöllä. Suomi toteuttaa omaa ilmastopolitiikkaansa pääosin linjassa EU:n tavoitteiden kanssa, mutta pääministeri Sipilän hallitusohjelmassa on myös kirjattu EU-tavoitteita kunnianhimoisemmista kansallisista tavoitteista. Keskeisenä tavoitteena on päästöttömän, uusiutuvan energian käytön lisääminen kestävästi niin, että sen osuus 2020-luvulla nousee yli 50 prosenttiin. Lisäksi liikenteen uusiutuvien polttoaineiden osuus nostetaan 40 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Euroopan unionin 2030 ilmasto- ja energiakehyksen tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavia toimia käsitellään ja niistä linjataan valmisteilla olevissa kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa ja ilmastolain mukaisessa keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa. Strategia annetaan selontekona eduskunnalle vuoden 2016 lopulla ja ilmastosuunnitelma vuoden 2017 keväällä. Molemmissa hankkeissa käytetään samaa skenaariokehikkoa ja samoja laskelmia.

Sopimuksessa todetaan myös mahdollisuus linkittää kansainvälisiä päästökauppajärjestelmiä, ja perustetaan kansainvälinen kaikille avoin päästökauppamekanismi. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hiilidioksidipäästöjen hinnoittelua merkittävänä keinona vaikuttaa taloudelliseen päätöksentekoon päästöjä vähentävästi. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esimerkiksi toisiinsa linkittyvät päästökauppajärjestelmät mahdollistavat päästöjen kustannustehokkaan vähentämisen ja voivat osaltaan edistää päästöistä aiheutuvien kustannusten globaalia tasoittumista.